

Klimat- och
näringslivsdepartementet

Yttrande: Europeiska kommissionens förslag till Förordningen om industriell acceleration och omställning (Industrial Accelerator Act, COM (2026/956))

Umeå kommun har av Klimat- och näringslivsdepartementet getts möjlighet att lämna synpunkter på Europeiska kommissionens förslag till förordning om industriell acceleration och omställning (Industrial Accelerator Act).

Umeå kommuns synpunkter

Sammanfattande synpunkter

- Umeå kommun välkomnar förordningens ambition att stärka Europas konkurrenskraft, klimatomställning, industriella kapacitet och resilienta värdekedjor.
- Förordningen behöver i högre grad beakta territoriella förutsättningar och säkerställa regional rättvisa inom EU.
- Framväxande industriella kluster i norra Sverige bör prioriteras som strategiska för unionens utveckling.
- Infrastruktur, energiförsörjning och bostadsförsörjning är avgörande för att möjliggöra den industriella expansionen.
- Kompetensförsörjning och möjligheter till internationell rekrytering är en kritisk framgångsfaktor.
- Balansen mellan stärkt EU-produktion och fortsatt frihandel behöver säkerställas.
- Det är positivt att förordningen syftar till att minska ledtider i tillståndsprocesser, men det finns vissa otydligheter kring hur det förhåller sig till nationella regelverk och kommunal planering.

Allmänt

Umeå kommun tillstyrker förslaget i sin helhet och bedömer att det skapar goda förutsättningar för att stärka såväl energisystemet som industrins omställning. Förslaget adresserar centrala frågor kopplade till klimatomställning, innovation, strategisk autonomi och robusta värdekedjor i en tid av ökad global konkurrens.

Samtidigt behöver genomförandet i högre grad ta hänsyn till de särskilda förutsättningar som råder i norra Sverige och andra perifera industriregioner, där en stor del av den gröna industriomställningen sker.

Industriella kluster och regional utveckling

Förordningens fokus på industriella kluster är positivt och ligger väl i linje med utvecklingen i norra Sverige. Umeå kommun är en del av det framväxande gröna industribältet och bidrar med fossilfri energi, industriell kompetens, forskning samt en växande leverantörsbas kopplad till större industriella etableringar i regionen.

Det är av stor vikt att förordningen tydligare prioriterar denna typ av strategiska regioner. Industripolitiken bör i högre grad rikta investeringar till områden med tillgång till förnybar energi, råvaror och etablerade innovationsmiljöer. Samtidigt behöver kopplingen till regionala utvecklingsstrategier och smart specialisering stärkas.

Det finns även en risk att nuvarande stödmodeller i praktiken gynnar större och mer centralt placerade medlemsstater. För att uppnå en långsiktigt hållbar konkurrenskraft behöver territoriell balans säkerställas och regioner som bidrar med betydande europeiska mervärden ges likvärdiga förutsättningar.

Cirkulär ekonomi, innovation och efterfrågan

Umeå kommun ser positivt på att förordningen lyfter innovation, elektrifiering och cirkulära materialflöden som centrala delar av industrins omställning. Detta skapar förutsättningar för en mer resurseffektiv ekonomi och stärker konkurrenskraften hos europeisk industri.

Att stimulera efterfrågan på klimatneutrala och cirkulära produkter är en viktig drivkraft i detta arbete. Offentlig upphandling och andra marknadsskapande åtgärder kan spela en avgörande roll för att skala upp nya lösningar och stärka den gröna ekonomin.

Infrastruktur, energiförsörjning och samhällskapacitet

Den snabba industriella expansionen i norra Sverige innebär omfattande behov av investeringar i energisystem, elnät, transportinfrastruktur och bostäder. En utbyggnad av robusta energisystem, inklusive elproduktion och elnätskapacitet, är en grundläggande förutsättning för att möjliggöra elektrifiering och fortsatt industriell expansion.

Om industrins utveckling accelereras utan att motsvarande investeringar sker i samhällsinfrastrukturen finns en påtaglig risk för kapacitetsbrist och flaskhalsar. Detta kan hämma både konkurrenskraft och social hållbarhet. EU:s industripolitik behöver därför i högre grad samordnas med sammanhållningspolitiken och den regionala utvecklingspolitiken.

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningen utgör en av de största utmaningarna för industrins utveckling i norra Sverige. Den snabba expansionen ställer ökade krav på tillgången till kvalificerad arbetskraft.

Det är därför avgörande att industripolitiken inte enbart fokuserar på produktionskapacitet utan även omfattar utbildning, kompetensutveckling och möjligheter till internationell rekrytering. Regelverk som begränsar tillgången till kompetens riskerar att hämma investeringar och tillväxt.

Leverantörskedjor och handel

Förordningens ambition att minska beroendet av kritiska komponenter och insatsvaror från tredjeland är i grunden positiv. En ökad robusthet och diversifiering av leverantörskedjorna är central för att stärka Europas resiliens och konkurrenskraft.

Samtidigt är det viktigt att denna utveckling balanseras mot behovet av fortsatt frihandel. Företag i norra Sverige är i hög grad exportorienterade och beroende av globala marknader. Åtgärder som påverkar handelsflöden behöver därför utformas så att de inte försämrar företagens konkurrensförutsättningar.

Tillståndsprocesser och administrativa konsekvenser

Ambitionen att minska ledtiderna i tillståndsprocesser genom ökad samordning och digitalisering är positiv. Effektivare och mer förutsägbara processer är en central förutsättning för att kunna genomföra nödvändiga investeringar i industri och energiinfrastruktur.

Kortare och tydligare processer bidrar till minskad osäkerhet för både offentliga och privata aktörer. Samtidigt finns otydligheter kring hur detta ska genomföras i praktiken, särskilt i relation till nationella regelverk och

kommunala planprocesser. Umeå kommun ser att långa handläggningstider och motstridiga intressen, inte minst kopplade till riksintressen, riskerar att fördröja industrietableringar, skapa inlåsnings effekter och påverka konkurrenskraften negativt i förhållande till andra länder.

Det finns även en risk att nya krav medför ökad administrativ börda för företag. Det är därför viktigt att genomförandet präglas av tydlighet, samordning och proportionalitet.

Avslutande synpunkter

Umeå kommun ser sammantaget positivt på förordningens ambitioner och dess potential att bidra till en stärkt europeisk industri och en accelererad klimatomställning.

För att förordningen ska få full effekt krävs dock att EU:s industripolitik i högre grad beaktar de territoriella konsekvenserna av den gröna omställningen. Norra Sverige är en nyckelregion för Europas industriella framtid, men regionens särskilda förutsättningar och utmaningar behöver tydligare erkännas och hanteras.

Hans Lindberg
Kommunstyrelsens ordförande

Elin Pietroni
Stadsdirektör